

Addysg Grefyddol

Maes arolygu 1: Safonau Addysg Grefyddol

Pa mor dda y mae disgyblion yn ymdrin â'r cwestiynau sylfaenol, yn archwilio i gredoau, dysgeidiaethau ac arfer(ion) crefyddol ac yn mynegi ymatebion personol i gredoau, dysgeidiaethau, arferion, a chwestiynau sylfaenol? Beth welwch chi yn eu gwaith sy'n dangos eu cynnydd dros amser?

- Defnyddiwch: gwaith y disgyblion, asesiadau athrawon, teithiau dysgu, arsylwadau gwersi i lunio barn.
- I'ch helpu mae: Maes Llafur Cytûn Lleol (Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol); Arweiniad Llywodraeth Cymru: Pobl, Cwestiynau a Chredoau (2013), Canllawiau a Phroffiliau Enghreifftiol CA2 a CA3 (2011), 14-19 (2009), Canllawiau CYSAG, adroddiadau arholwyr CBAC.

Nodiadau:

- Mae safonau Addysg Grefyddol yn yr ysgol yn dda ac mae disgyblion yn gwneud cynnydd da yn y pwnc drwy eu cyfnod yn yr ysgol. Mae ansawdd gwaith y disgyblion yn y llyfrau yn dda ar draws yr ysgol.
- Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn ymdrin â'r cwestiynau sylfaenol yn fedrus ac yn ymateb yn abl wrth eu trafod. Mae'r rhan fwyaf yn dwyn i gof arferion crefyddol o amryw o grefyddau yn llwyddiannus erbyn brig yr ysgol gan gymharu crefyddau, eu harferion a dysgeidiaeth a thrafod yr hyn sydd yn debyg.
- Mae disgyblion SIY a PYD yn gwneud cynnydd da ac nid oes bwlch rhwng cyhraeddiad y mwyafrif a chyrhaeddiad eu cyfoedion. Mae disgyblion ADY yn cyrraedd eu potensial yn y pwnc yn gwneud cynnydd da o'u gwaelodlin. Mae gwaith disgyblion MAT o ansawdd da iawn ac maent yn trafod crefyddau yn aeddfed.
- Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn trosglwyddo eu medrau llythrennedd yn llwyddianus i wersi Addysg Grefyddol, ac mae ansawdd y gwaith llythrennedd yn dda. Mae cyfleoedd rheolaidd i ddatblygu llafaredd, darllen ac ysgrifennu yn y Gymraeg a Saesneg ac fe roddir cyfleoedd i ddatblygu TGCH o fewn y pwnc.

Mae'r rhan fwyaf o'r disgyblion yn datblygu sgiliau da sy'n rhoi mynediad iddynt i'r cwricwlwm cyfan. Mae tystiolaeth yr ysgol o arsylwi, teithiau dysgu a thrafod efo disgyblion yn dangos bod y rhan fwyaf ohonynt yn defnyddio'u sgiliau siarad a gwrando, rhifedd, meddwl a TGCh yn dda oddi fewn Addysg Grefyddol ac yn drawsgwricwlaidd

Siarad a Gwrando:

Mae mwyafrif o ddisgyblion yr ysgol yn siarad yn hyderus yn y ddwy iaith. Canran bychain iawn o ddisgyblion yr ysgol sy'n siarad Cymraeg adref, er hynny gallent amrywio eu sgwrs mewn sefyllfaoedd gwahanol. Mae canran uchel o ddisgyblion yr ysgol yn SIY, ac mae'r Gymraeg yn 3ydd iaith iddynt. Mae nifer y disgyblion sy'n cyrraedd L4 a L5 mewn llafaredd yn y ddwy iaith yn dda, ac yn cymharu'n dda gyda ysgolion y Teulu, ALI a Chymru. Mae data diwedd Cyfnod Allweddol 2 yn adlewyrchu gwaith caled yr ysgol i gysoni perfformiad ar draws y ddwy iaith. Gall y rhan fwyaf o ddisgyblion drosglwyddo eu medrau siarad a gwrando ar draws y cwricwlwm.

Defnyddir techneg Pie Corbett ar draws yr ysgol, ac yn hynod effeithiol yn y CS, i ddysgu straeon/testunau (gan gynnwys straeon Beiblaidd) ar y cof. Mae hyn yn sicrhau bod gan y disgyblion batrymau brawddegol cywir a'u bod yn datblygu eu llafaredd yn dda. Mae'r gwaith llafaredd yn bwydo gwaith ysgrifenedig yn dda.

Defnyddir TGCh yn effeithiol ar draws yr ysgol er mwyn datblygu sgiliau llafaredd y disgyblion drwy ddefnyddio y sgrin werdd, apiau fel puppet pals a morpho a rhaglenni penodol o fewn Purple Mash.

Darllen:

Mae rhan fwyaf y disgyblion yn llwyddiannus wrth ddeall yr hyn maent yn ei ddarllen.

Gall y rhan fwyaf o ddisgyblion drafod yr hyn maent wedi ei ddarllen, gan ddangos dealltwriaeth o destunau amrywiol. Maent yn medru mynegi barn ar destunau.

Ysgrifennu

Mae rhan fwyaf y disgyblion yn dda am ysgrifennu'n gywir mewn amrywiaeth o sefyllfaoedd.

Mae cyflwyniad disgyblion yn addas i'w hoedran a gallu, gyda'r mwyafrif o ddisgyblion CA2 yn defnyddio ysgrifen

glwm.

Mae sgiliau sillafu a gramadeg y mwyafrif o ddisgyblion yn datblygu'n dda drwy yrfa ysgol disgyblion, gyda'r rhan fwyaf o ddisgyblion (heblaw rhai disgyblion ADY) yn ysgrifennu'n gywir ac yn cynhyrchu gwaith sydd o ansawdd addas i'w hoedran.

Canolbwytir ar y Gymraeg yn y Meithrin, Derbyn a B 1 ac fe gyflwynir y Saesneg ym MI2. Gwelir tystiolaeth yn llyfrau'r rhan fwyaf o ddisgyblion bod safon ysgrifennu ar draws y cwricwlwm o'r un safon a'r hyn y gyflawnir mewn gwersi Cymraeg a Saesneg. Mae ansawdd gwaith y rhan fwyaf o'r disgyblion yn dda yn y ddwy iaith.

Wrth gynllunio sicrhair bod mathau amrywiol o ysgrifennu yn cael eu cyflwyno'n dymhorol. Cyflwynir y mathau mewn ffurfiau addas, a gwelir yn llyfrau'r disgyblion bod traws doriad da o fathau o ysgrifennu wedi eu hastudio.

Mae disgyblion yn ysgrifennu'n estynedig yn rheolaidd, gyda chamau addas sy'n arwain at ddarnau estynedig.

Mae ysgrifennu estynedig trawsgwricwlaidd wedi datblygu'n dda gyda thasgau o ansawdd da i weld yn llyfrau llawer o ddisgyblion. Mae cyd-bwysedd ieithyddol ac amrywiaeth o ffurfiau i'w gweld.

Rhifedd ar draws y cwricwlwm:

Gall y rhan fwyaf o ddisgyblion drosglwyddo'r hyn maent wedi ei ddysgu mewn gwersi Mathemateg ar draws y cwricwlwm yn llwyddianus yn y rhan fwyaf o ddosbarthiadau. Mae'r disgyblion yn derbyn nifer o gyfleoedd i ddatblygu rhifedd, ac mae gwaith y disgyblion yn cyfateb i ofynion y Fframwaith Rhifedd, ac yn addas ar gyfer oedran a gallu. Rhoddir tasgau sy'n herio pob grŵp o ddysgwyr, gan gynnwys MaTh ac ADY. Mae rhan fwyaf y disgyblion yn gallu defnyddio eu sgiliau rhifedd ar lefel addas mewn amrywiaeth o bynciau. Mae disgyblion ar draws y Cyfnod Sylfaen yn cael cyfleoedd gwerthfawr i gymhwyso eu sgiliau mathemateg o fewn yr ardaloedd dysgu amrywiol.

TGCh

Mae safonau TGCh y rhan fwyaf o ddisgyblion ar draws yr oedranau yn dda. Mae gwaith o gynllunio ar gyfer y Fframwaith Cymhwysedd Digidol ar waith. Mae rhanfwyaf o disgyblion y Cyfnod Sylfaen yn defnyddio eu sgiliau TGCh yn annibynnol ac yn effeithiol yn wythnosol o fewn yr ardaloedd dysgu amrywiol wrth weithio ar heriau amrywiol.

Medrau Meddwl

Datblygir medrau meddwl yn effeithiol ar draws yr ysgol, mae AaGD ar waith ym mhob dosbarth. Mae disgyblion yn cymryd mwy o gyfrifoldeb dros eu dysgu wrth iddynt fynd drwy'r ysgol, maent yn ran o'r broses o bennu MPLI ar draws yr ysgol. Mae disgyblion yn asesu gwaith cyfoedion ac yn hunan asesu'n rheolaidd, gan wella darnau o waith. Mae rhanfwyaf o'r disgyblion ar draws y Cyfnod Sylfaen yn gallu hunan-asesu ac asesu gwaith eu cyfoedion yn syml ac effeithiol drwy ddefnyddio cymeriadau Mr Men. Mae llawer o ddisgyblion yn cyfathrebu ac yn defnyddio medrau meddwl wrth gydweithio a'i gilydd ac mae'r sgiliau maent wedi datblygu yn hyrwyddo eu cynnydd. Mae Meddylfryd o Dwf wedi ei gyflwyno eleni ac mae'r disgyblion yn datblygu rhinweddau sy'n eu cynorthwyo gyda'u gwaith.

Datblygu creadigrwydd a medrau corfforol

Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn datblygu creadigrwydd a sgiliau corfforol yn effeithiol drwy fod yn weithredol yn y dosbarth a thu allan. Maent yn defnyddio'r sgiliau yma'n llwyddianus wrth ddysgu a gallent eu trosglwyddo i sefyllfaeodd cyfarwydd a newydd. Mae rhanfwyaf o'r disgyblion o dosbarth meithrin hyd at blwyddyn 4 yn cymryd cyfrifoldeb dros eu dysgu ac yn datblygu eu creadigrwydd drwy ddatrys heriau o fewn yr ardaloedd dysgu wrth iddynt ddewis adnoddau ac ymchwilio i'w syniadau eu hunain. Defnyddir cerddoriaeth i ddatblygu dawn a symudiadau gerddoriaeth yn rheoliadd.

Materion gwella sydd angen sylw yn ystod y flwyddyn nesaf:

Ymglyfarwyddo gyda'r cwricwlwm newydd gan ddechrau mireinio cynlluniau

Datblygu creadigrwydd ymhellach oddi fewn Addysg Grefyddol

Mae safonau addysg grefyddol ein disgyblion yn: DDA

Maes arolygu 2: Lles ac agweddau at ddysgu am Addysg Grefyddol?

Beth ydych chi'n teimlo y mae disgyblion yn ei ennill o wersi addysg grefyddol?

- Defnyddiwch: gwaith disgyblion, dadansoddiad o holiadur addysg grefyddol, cofnodion grwp ffocws/Cyngor Ysgol
- I'ch helpu mae: Arweiniad atodol: gwrandu ar ddysgwyr (ESTYN, Medi 2017),

Nodiadau:

- Mae darpariaeth dda ar gyfer lles ac iechyd disgyblion yn ogystal a'u datblygiad ysbrydol, moesol a chymdeithasol. Mae gan yr ysgol wybodaeth dda am bob plentyn a'u anghenion. Mae hyn yn un o gryfderau'r ysgol.
- Mae'r ysgol yn gymuned drefnus a gofalgwr. Rhydd yr athrawon arweiniad sy'n hyrwyddo lles disgyblion. Mae holiaduron rhieni a disgyblion yn cadarnhau ein barn.
- Mae rhan fwyaf o'r disgyblion yn teimlo'n hapus ac yn ddiogel yn yr ysgol ac yn deall trefniadau'r ysgol i ymdrin â bwlio a chamymddwyn. Mae ymddygiad y rhan fwyaf o'r disgyblion yn dda. Mae'r rhieni'n cadarnhau y farn yma mewn holiadur.
- Mae gan rhan fwyaf o'r disgyblion wybodaeth dda o reolau er mwyn lles a diogelwch a'r dylanwadau sy'n gallu effeithio ar fywyd iach. Mae ymatebion plant a'r ymddygiad a welir yn yr ysgol yn cadarnhau hyn. Mae'r disgyblion yn chwarae rhan allweddol mewn gosod rheolau yn eu dosbarthiadau ac ar iard yr ysgol. Mae'r ysgol yn defnyddio rhaglen Class Dojo yn effeithiol er mwyn gwobrwyo ymddygiad da sydd yn cael effaith gadarnhaol ar bron bob un disgybl.
- Mae bron bob un o'r disgyblion yn ymddwyn yn dda tuag at ymwelwyr a thuag at ei gilydd, gan wrando ar ei gilydd ac ymateb yn gwrtais. Gwelir hyn yn y gwasanaeth pan fo cynrychiolwyr o'r Eglwys yn mynychu, pan fo siaradwyr gwadd yn dod i'r ysgol a phan mae'r disgyblion yn mynychu ymweliadau addysgol.
- Mae bron bob un o'r disgyblion yn rhyngweithio'n gyfeillgar a'u gilydd mewn sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol.
- Mae bron bob un o'r disgyblion yn deall cysyniadau moesol megis tegwch, cydraddoldeb, goddefgarwch, cynaliadwyedd a hawliau plant. Mae'r ddarpariaeth ABCH ac arferion dyddiol yr ysgol yn hyrwyddo gwerthoedd megis gonestrwydd, goddefgarwch a thegwch.
- Mae'r ysgol hefyd yn hyrwyddo datblygu synnwyr o gyfrifoldeb, yn ymwneud y disgyblion â'i gilydd, mewn gwneud eu tasgau ystafell ddosbarth ac wrth gymryd rhan mewn gweithgareddau all-gwricwlaidd. Mae'r Cyngor Eco'n effeithiol wrth sicrhau bod disgyblion yn ymwybodol o gynaliadwyedd yn ogystal a gwersi ABACh, Gwyddoniaeth, Daeryddiaeth a ADCDF; a'r Cyngor Ysgol wedi bod yn effeithiol yn sicrhau bod disgyblion yn deall eu hawliau – mae arddangosfeydd yn y dosbarthiadau i atgoffa'r plant o'r hawliau.
- Amlygir hyn yn ymddygiad y disgyblion wrth ymdrin â'i gilydd, codi arian tuag at elusennau, y gallu i ddangos empathi, arbed ynni ac ailgylchu yn yr ysgol.
- Mae'r disgyblion yn dangos parch tuag at eu gilydd a'r amrywiaeth o gredoau a diwylliannau sy'n bresennol yng nghymuned yr ysgol. Mae'r ysgol yn ymfalchïo yn yr amrywiaeth diwylliannol sy'n bodoli yng nghymuned yr ysgol ac yn mantasio yn effeithiol ar arbenigedd y rhieni a'r plant wrth ddysgu am gredoau a diwylliannau gwahanol.
- Mae bron bob un o'r disgyblion yn dangos agweddau cadarnhaol tuag at anabled ac anghenion dysgu ychwanegol eraill. Mae gan un disgybl ym MI5 nam golwg ac mae'r disgyblion yn ofalgar iawn ohoni, maent yn barod iawn i roi cymorth i ddisgyblion ADY yn y dosbarth a thu allan. Nid ydynyt yn gwahaniaethu.
- Mae rhan fwyaf o'r disgyblion yn uchelgeisiol ac yn gosod targedau heriol i'w hunain. Mae disgyblion yn ymwybodol o'u targedau personol ac yn derbyn cyfleoedd rheolaidd i weithio tuag atynt. Defnyddir llyfrau targedau newydd eleni ar draws yr holl ddosbarthiadau ac maent yn effeithiol.
- Mae rhan fwyaf o'r disgyblion yn ymateb yn dda i brofiadau a syniadau newydd ac anghyfarwydd
- Mae'r rhan fwyaf yn dangos diddordeb, brwdfrydedd a balchder yn yr hyn a gyflawnant.
- Dengys arsylwadau gwersi bod y rhan fwyaf o'r disgyblion yn gweithio'n dda yn annibynnol a gyda'u cyfoedion, gan wrando ar eraill a pharchu eu cyfraniadau gan amlaf.

Materion gwella sydd angen sylw yn ystod y flwyddyn nesaf

Creu Cyngor Cristnogol o fewn y disgyblion er mwyn datblygu gwerthoedd Cristnogol ymhellach yn yr ysgol

Mae agweddau disgyblion tuag at addysg grefyddol yn ein hysgol ni yn: DDA

Maes arolygu 3: Addysgu ac phrofiadau dysgu mewn Addysg Grefyddol?

Pa mor dda yw'r cynllunio a'r addysgu mewn addysg grefyddol? Rhowch enghreifftiau o brofiadau addysg grefyddol cyfoethog

- Defnyddiwch: teithiau dysgu, arsylwadau gwersi, gwaith disgyblion, holi disgyblion
- I'ch helpu mae: Maes Llafur Cytûn Lleol (Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol); Arweiniad Llywodraeth Cymru: Pobl, Cwestiynau a Chredoau (2013), Canllawiau a Phroffiliau Enghreifftiol CA2 a CA3 (2011), 14-19 (2009), Canllawiau CYSAG, Addysg grefyddol mewn ysgolion uwchradd (ESTYN, Haf 2013), Addysg grefyddol a moesol yng NghA2 a ChA3 (ESTYN, Haf 2018)

Nodiadau:

Cofiwch gyfeirio at enghreifftiau o'r darpariaeth. Amser i'r pwnc? % sy'n dewis fel opsiwn Ast. Cref? % sy'n cael achrediad am AGref statudol.

- Mae cynllunio ar gyfer Addysg Grefyddol yn fwriadus ac yn ymateb o ofynnion y Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol Fe ail-gynllinwyd cynlluniau tymor hir ar gyfer Addysg Grefyddol ym Medi 2018 er mwyn sicrhau dilyniant yn y medrau. Mae sgiliau y Cyfnod Sylfaen wedi ei mapio Defnyddir y cynlluniau tymor hir yn fwriadus er mwyn cynllunio cyfres o wersi.
- Addysgir Addysg Grefyddol yn wythnosol yn mhob dosbarth.
- Mae llais y disgyblion yn gryf yn yr ysgol ac yn dylanwadu yn gryf ar y cynllunio. O ganlyniad mae tasgau a gweithgareddau yn ennyn diddordeb y disgyblion yn dda.
- Mae y mwyafrif o wersi o ansawdd da ac yn llwyddo i ddatblygu gwybodaeth a dealltwriaeth y disgyblion o gredoau, dysgeidiaethau ac arferion crefyddol yn ogystal a'u medrau pwnc a'u medrau trawsgwricwlaidd yn llwyddiannus.
- Mae ansawdd y cynllunio yn dda ar draws yr ysgol. Mae'r cynllunio yn adeiladu ar ddysgu blaenorol ac yn sicrhau cysondeb a dilyniant o flwyddyn i flwyddyn.
- Mae AaGD yn gryfder yn yr ysgol ac fe sicrhewr bod nod y wers yn cael ei rannu gyda disgyblion, ynghyd a'r MPLI. Mae hyn yn sicrhau bod y disgwyliadau uchel yn glir.
- Rhoddir adborth adeiladol gan athrawon, ac fe annogir disgyblion i wella eu gwaith yn rheolaidd. Defnyddir partneriaid trafod yn rheolaidd ac mae disgyblion yn hunan-asesu ac yn asesu cyfoedion yn aml.
- Asesir Addysg Grefyddol yn flynyddol yn ol y disgrifiâu Deilliannau a Lefelau o'r Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol. Adroddir ar gynnydd mewn Addysg Grefyddol i rieni yn flynyddol. Dengys yr asesuadau bod y rhan fwyaf o ddisgyblion yn gwneud cynnydd da a chadarn yn y pwnc
- Mae sesiynau i godi ymwybyddiaeth i'r 4 diben wedi sicrhau bod gan yr athrawon dealltwriaeth gynyddol o'r Cwricwlwm newydd. Rhoddir pwyslais ar ddatblygu'r egwyddorion ac mae athrawon CA2 wedi dechrau ymateb iddynt.
- Mae athrawon yn trefnu ymweliadau addysgol i'r Eglwys leol, y Gadeirlan ac i'r Mosg er mwyn i'r disgyblion ymgyswrtu gyda addoldai a defodau.
- Trefnir gweithgareddau yn yr ardaloedd yn y Cyfnod Sylfaen i ddatblygu medrau Addysg Grefyddol e.e. creu dail Palwydd, creu Gardd y Pasg yn yr ardal tu allan.
- Mae nifer o ymwelwyr yn flynyddol yn yr ysgol er mwyn dyfnhau dealltwriaeth a gwybodaeth y disgyblion o'r Beibl a Christnogaeth e.e. Ymweliad yr Esgob, Gweithdy Beiblau, Swyddog Ieuencid Capel Berea ac mae'r disgyblion yn ymweld gyda Chapeli i gymryd rhan mewn gweithdai e.e. Cracio'r Pasg, Ymweliad Capel y Ffynnon
- Cynllunnir yn fwriadus i ddefnyddio addoldai e.e Eglwys Sant Pedr wrth astudio priodas, bedydd ayyb
- Oherwydd natur yr Ysgol fel ysgol Eglwys mae'r cyswllt rhwng yr ysgol a'r Esgobaeth yn gryf. Cynhelir addoli ar y cyd gan y rheithor pob bythefnos ac mae gwerthoedd Cristnogol yn amlwg o amgylch yr ysgol.
- Mae ardal myfyrio ym mhob dosbarth ac mae arddangosfeydd i gyd fynd gyda'r ardal.
- Mae canran uchel o ddisgyblion o grefyddau eraill yn yr ysgol ond fe lwyddir i sicrhau bod natur Cristnogol yr ysgol yn cael ei gynnal.
- Mae'r ysgol yn gynhwysol ac fe ddefnyddir gwybodaeth disgyblion o grefyddau eraill yn y gwersi.
- Mae datblygu llythrennedd, rhifedd a TGCh yn drawsgwricwlaidd yn flaenoriaeth ac yn cael eu cynnwys ym mhob gwers.

Materion gwella sydd angen sylw yn ystod y flwyddyn nesaf:

- Parhau i fireinio y cynllunio er mwyn ymateb i ofynnion y Cwricwlwm Newydd
- Datblygu gweithgareddau Creadigol

Maes safonau addysgu addysg grefyddol yn ein hysgol ni yn: **DDA**

Maes arolygu 4: Gofal, cymorth ac arweiniad mewn Addysg Grefyddol?

I ba raddau mae gwersi/gweithgareddau addysg grefyddol yn helpu disgyblion i fyfyrion ar ymatebion crefyddol ac anghrefyddol i gwestiynau sylfaenol ac i fyfyrion ar eu credoau neu eu gwerthoedd eu hunain? Sut mae addysg grefyddol yn helpu disgyblion i fod yn ddinasyddion gweithredol? I ba raddau y mae'r ysgol yn darparu cyfleoedd effeithiol i ddisgyblion ddatblygu gwerthoedd sicr a sefydlu eu credoau ysbrydol a moesegol?

- Defnyddiwch: teithiau dysgu, cyfweiliadau gyda disgyblion, rhaglen addoli ar y cyd yr ysgol, cylchlythyr ysgol, cofnodion yr ysgol o unrhyw troseddau casineb/bwlio.
- I'ch helpu mae: Canllawiau CYSAG, Canllawiau ynglyn â addoli ar y cyd (Cymdeithas CYSAGau Cymru), Arweiniad atodol: addoli ar y cyd mewn ysgolion anenwadol (ESTYN, Hydref 2017), Arweiniad atodol: gwrando ar ddysgwyr (ESTYN, Medi 2017)

Nodiadau:

- Mae disgyblion yn cymryd cyfrifoldeb dros eu dysgu yn y gwersi Addysg Grefyddol yn dda.
- Mae llais y disgybl yn gryf, gofynnir i'r disgyblion gyfrannu syniadau am weithgareddau a thasgau sy'n ymwneud gyda thema ac mae'r athrawon yn ymateb iddynt
- Mae gan yr ysgol gysylltiad cryf gyda'r Esgobaeth a'r Eglwys leol yn rhinwedd ei statws fel ysgol Eglwys. O ganlyniad ceir cefnogaeth gan yr Esgobaeth ac mae rheithor yn mynychu'r ysgol pob bythefnos i gynnal addoli ar y cyd.
- Mae gan y rhan fwyaf o ddisgyblion ddealltwriaeth dda o grefyddau eraill oherwydd natur cymuned yr ysgol. Maent yn ymweld gyda Capel, Eglwys, y Gadeirlan a'r Mosg yn ystod eu cyfnod yn yr ysgol.
- Mae gan y rhan fwyaf o ddisgyblion ddealltwriaeth dda o'u hawliau yn dilyn cyflwyniadau gan y Cyngor Ysgol. Maent wedi eu harddangos yn y dosbarthiadau.
- Yn flynyddol mae'r ysgol yn dathlu wythnos Masnach Deg ac yn codi ymwybyddiaeth y disgyblion o bwysigrwydd bod yn ddinesydd byd eang.
- Mae y cynlluniau Addysg Grefyddol yn sicrhau bod hawliau dynol yn cael eu hastudio e.e. Martin Luther King a Nelson Mandela
- Mae'r ysgol yn llwyddiannus wrth helpu disgyblion ddeall effaith dewisiadau ffordd o fyw.
- Mae rhan fwyaf o'r disgyblion yn deall effaith ymddygiadau ar eu hiechyd meddwl, eu hiechyd corfforol a'u lles yn awr ac yn y dyfodol.
- Mae'r ysgol yn rhoi cyfleoedd gwerthfawr i ddisgyblion ymgymryd â chyfrifoldebau a chwarae rhan lawn yn yr ysgol ac yn y gymuned ehangach. Ar ddechrau bob themâu caiff bob plentyn gyfle i gynnig syniadau parthed yr hyn maent eisiau ei ddysgu, mae'r staff yn cynnwys y syniadau yma yn eu cynlluniau gwaith cyn belled a bo modd. Drwy'r Cyngor Dosbarth a'r Cyngor Ysgol caiff llais y disgyblion ei glywed wrth iddynt chwarae rhan mewn agweddau o symud yr ysgol yn ei blaen.
- Mae darpariaeth dda ar gyfer lles ac iechyd disgyblion yn ogystal a'u datblygiad ysbrydol, moesol a chymdeithasol. Mae gan yr ysgol wybodaeth dda am bob plentyn a'u anghenion. Mae hyn yn un o gryfderau'r ysgol.
- Mae rhaglen ABACh yr ysgol yn effeithiol er mwyn ddatblygu medrau cymdeithasol ac emosiynol pob disgybl yn cynnwys disgyblion difreintiedig.
- Caiff y rhaglen ABACh ei fapio ar gyfer CS a CA2 a caiff ei darparu'n drawsgwricwlaidd.
- Cynhelir sesiynau Amser Cylch yn wythnosol yn Ca2 a sesiwn Wali a Moli ac Ysgol Deina yn y CS.
- Rhydd sesiynau amser cylch gyfleoedd da i'r disgyblion fynegi, cyd-rannu a trafod teimladau a materion sy'n bwysig iddynt.
- Mae gan yr ysgol bolisi Cydraddoldeb Hiliol a threfn cofnodi ac ymateb i achosion hiliol pe byddai angen. Mae darpariaeth yr ysgol ar gyfer egluro a helpu disgyblion ddeall materion cydraddoldeb ac amrywiaeth, goddefgarwch a pharch yn effeithiol.
- Mae'r ysgol yn herio ystrydebau a stereoteipio'n llwyddiannus. Sicrheir yr un cyfleoedd i bob disgybl
- Mae strategaethau rheoli ymddygiad yr ysgol yn cael effaith gadarnhaol ar y disgyblion. Defnyddir Class Dojo a chynllun Webster Stratton i hyrwyddo ymddygiad da. Dengys holiaduron i rieni bod bron pob riant yn teimlo bod ymddygiad y disgyblion yn dda. Rhoddir cynhaliaeth a chefnogaeth i ddisgyblion sy'n cael trafferthion i reoli eu hymddygiad, gyda CAU, asesiadau risg, a thargedau wedi eu llunio ar eu cyfer.
- Mae diwylliant gwrth-fwlio gadarnhaol drwy'r ysgol. Rhydd y blwch "Rwyf eisiau dweud", gyfle i ddisgyblion dynnu sylw at bryderon. Caiff polisi'r ysgol ei ddilyn ymhob achos, gan geisio datrys y sefyllfa neilltuol a hefyd trwy'r rhaglen ABC ac amser cylch, ganolbwyntio'n gyffredinol ar fathau o ymddygiad a'u heffaith bosibl. Caiff gwrth-fwlio ei ddysgu o blynddoedd 3-6 trwy'r rhaglen KIVA. Bu gwersi cynllun KIVA yn effeithiol iawn mewn

addysgu disgyblion ynghylch beth yw bwlio a sut y gellir goresgyn problemau o'r fath.

- Mae'r ysgol yn datblygu gwybodaeth a dealltwriaeth y disgyblion o aflonyddu, gwahaniaethu, bwlio ar sail hunaniaeth ac eithafiaeth yn effeithiol.
- Mae'r ysgol yn effeithiol am hybu hawliau dynol. Mae'r cyngor ysgol wedi bod yn gyfrifol am addysgu'r holl ddisgyblion am hawliau plant. Mae disgyblion ym mhob dosbarth wedi bod yn gyfrifol am ddewis hawliau pwysig ar gyfer eu siarter dosbarth.
- Mae cyfleoedd rheolaidd effeithiol yn cael eu cynnig i ddisgyblion yr ysgol ddatblygu gwerthoedd sicr a sefydlu eu credoau ysbrydol a moesegol. Trwy gyfrwng gwahanol weithgareddau a gwersi, mae'r ysgol yn llwyddiannus mewn hyrwyddo dwyieithrwydd, gwerthoedd cymdeithasol a moesol, amrywiaeth a datblygiad ysbrydol. Ceir ethos gofalgwr yn yr ysgol a caiff lles pob plentyn ei ddiogelu. Datblygir gwerthoedd ysbrydol a moesol y disgyblion trwy wasanaethau ysgol gyfan a gwasanaethau yn y dosbarth a gwersi Addysg Grefyddol. Mae'r plant yn gofyn cwestiynau treiddgar, yn gwranddo'n astud ac yn dangos parch tuag at ei gilydd. Mae disgyblion yn dangos empathi tuag at ei gilydd ac yn cyfrannu tuag at Elusennau amrywiol e.e Cymdeithas y Deillion, Plant mewn Angen, Save the Children, Awyr Las.
- Mae'r ysgol yn cynnig cyfleoedd da i ddisgyblion datblygu eu gallu i fyfyrion ar gwestiynau (mawr) sylfaenol o safbwynt crefyddol neu anghrefyddol. Mewn sesiynau addoli ar y cyd rhoddir rhan weithredol i'r plant a'u hannog i fyfyrion. Rydym yn dysgu'r plant am arferion gwahanol greddoau o dan faner cwestiynau mawr o wahanol grefyddau. Mae darpariaeth effeithiol i ddisgyblion fyfyrion ar eu credoau a'u gwerthoedd eu hunain.
- Ceir ethos ysbrydol neilltuoel i'n gwasanaethau ac mae'r disgyblion yn cyfrannu'n effeithiol drwy drefnu cyfraniadau ymlaen llaw a trwy gyd-rannu teimladau ar y pryd.
- Cynhelir sesiynau Amser Cyloch yn rheolaidd ymhob dosbarth pan geir cyfleoedd da ar gyfer cyflafareddu, cwestiynu a rhyfeddu.
- Mae'r ddarpariaeth ABACh ac arferion dyddiol yr ysgol yn hyrwyddo gwerthoedd megis gonestrwydd, goddefgarwch a thegwch.
- Mae'r ysgol hefyd yn hyrwyddo datblygu synnwyr o gyfrifoldeb, yn ymwneud y disgyblion â'i gilydd, mewn gwneud eu tasgau ystafell ddosbarth ac wrth gymryd rhan mewn gweithgareddau all-gwricwlaidd.
- Trwy gyfrwng gwasanaethau ysgol gyfan a gwasanaethau dosbarth, caiff disgyblion amser i ddatblygu ac adfyfyrion, datblygu gwerthoedd moesol megis parch, gonestrwydd a tegwch a datblygu'r dealltwriaeth a'r gallu i wahaniaethu rhwng yr hyn sydd ac nad yw'n dderbyniol. Mae'r rhan fwyaf o'r disgyblion yn arddangos y gwerthoedd hynny.
- Mae ardal myfyrion yn bresennol ym mhob dosbarth sy'n rhoi cyfleoedd i'r disgyblion feddwl a myfyrion yn dawel.
- Mae ymweliad rheolaidd gan y rheithor lleol i arwain gwasanaethau yn cefnogi gwaith yr athrawon.
- Rhydd gwersi Addysg Grefyddol gyfleoedd i ddisgyblion ddatblygu'n gymdeithasol trwy edrych ar eu gwerthoedd personol ac arferion a credoau eraill trwy'r byd.
- Cynhelir addoli ar y cyd yn ddyddiol ac yn dorfol dwy waith yr wythnos. Mae natur yr addoliad yn Gristnogol ac mae cynlluniau bwriadus yn eu lle. Cynllunir cyfres o gyd addoli torfol sy'n ymwneud gyda thema a gwerthoedd Cristnogol ac mae'r addoli dyddiol yn y dosbarth yn atgyfnerthu'r gwaith.
- Mae'r ysgol yn llwyddiannus wrth gadw disgyblion yn ddiogel rhag peryglon radicaleiddio, mae'r holl staff wedi eu hyfforddi i adnabod arwyddion ac yn deall y drefn pe bai pryder.

Materion gwella sydd angen sylw yn ystod y flwyddyn nesaf:

- Parhau i gynllunio addoli ar y cyd ar gyfer yr ysgol gyfan

Ydy'r ysgol yn bodloni'r gofynion statudol ar gyfer addoli ar y cyd?

Ydy

X

Nac ydy

Mae cyfraniad addysg grefyddol i ddatblygiad personol disgyblion a chydlynid cymunedol yn: **DDA**

Maes arolygu 5: Arweinyddiaeth a rheolaeth mewn Addysg Grefyddol?

A oes gan yr arweinydd pwnc addysg grefyddol y medrau a'r dealltwriaeth angenrheidiol i arwain y pwnc yn effeithiol? Sut ydych yn gwybod?

- Defnyddiwch: cynlluniau gwaith, adroddiadau monitro ac hunan arfarnu, arfarniad o ddata, cyfweiliadau gyda'r cydlynnydd a'r llywodraethwr dynodedig/ymwelydd CYSAG, cofnodion cyfarfodydd staff, cynllun gwella, arfarniad cynnydd, astudiaeth achos yn dilyn cydweithio ysgol-i-ysgol.
- I'ch helpu mae: canllawiau CYSAG

Nodiadau:

- Mae'r arweinyddiaeth gan y cydlynnydd yn dda ac mae'n gosod disgwyliadau uchel ar gyfer y pwnc. Mae'n meddu ar y gwybodawth a'r dealltwriaeth i arwain yn effeithiol.

- Eleni mae'r cydlynnydd a Oennaeth wedi mynychu hyffordiant parthed addoli ar y cyd mewn ysgol gynradd. Bu i'r cydlynnydd readru'r gwybodaeth mewn cyfarfodydd staff gyda'r staff yn gweithredu arno.
- Mae adnoddau pwrpasol megis ardaloedd myfyrio, offer Godly Play, arteffactau a llyfrau crefydol yn yr ysgol. Mae digon o adnoddau o ansawdd da yn yr ysgol.
- Mae polisiau yn eu lle ac wedi eu hadolygu'n unol a'r amserlen. Caiff gwybodaeth am ethos yr ysgol a'i natur Cristnogol ei rannu gyda rhieni yn y llawlyfr. Mae gwybodaeth am yr hawl i dynnu disgyblion o wersi Addysg Grefyddol yn y llawlyfr.
- Mae canran uchel o ddisgyblion yn dewis peidio cymryd rhan yn y cyd addoli ac maent yn eistedd yng nghefn y neuadd.
- Nid oes disgyblion wedi eu tynnu o wersi addysg grefyddol.
- Mae'r dull sut mae'r ysgol yn cynnwys disgyblion o wahanol crefyddau ym mywyd a gwaith yr ysgol yn gryfder
- Mae'r UDRh yn craffu ar lyfrau yn dymhorol ac yn monitro y ddarpariaeth ar gyfer Addysg Grefyddol, yn llunio adroddiadau ac yn adrodd i'r Corff Llywodraethwyr
- Rydym wedi sefydlu cysylltiadau gyda ysgolion Eglwysig eraill drwy'r Esgobaeth ac yn cydweithio i ddatblygu rol disgyblion ymhellach
- Mae adroddiad arolwg Adran 50 diweddar yn adnabod nifer o agweddau rhagorol yn yr ysgol

Materion gwella sydd angen sylw yn ystod y flwyddyn nesaf

Datblygu rol y disgyblion ymhellach

Parhau i ddatblygu cysylltiadau gyda ysgolion eraill, yn bennaf ysgolion Eglwysig

Mae arweinyddiaeth a rheolaeth mewn addysg grefyddol yn: **DDA**

Enw'r pennaeth

Llofnod y pennaeth

Dyddiad:

Joanna Thomas

Joanna Thomas

09.05.19